

Nr. 55 Informatiebrief

Zaaknummer: Z – 26/111292
Documentnummer: 492440
Datum: 16 juni 2026 / verzonden 16 juni 2026
Onderwerp: Kaderbrief 2027
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): Kaderbrief 2027

Geachte Raad,

Deze kaderbrief 2027 is het startpunt voor het opstellen van de eerste begroting na de gemeenteraadsverkiezingen van maart jongstleden. Omdat we de kaderbrief opstellen in een verkiezingsjaar is deze beleidsneutraal. Het is een compacte en technische actualisatie van het financiële beeld. De financiële effecten van de reeds genomen besluiten zijn in de kaderbrief verwerkt. De cijfers die bij het raadsvoorstel over de Zilverfabriek zijn gepresenteerd zijn daardoor identiek aan deze kaderbrief.

Gelijktijdig met het opstellen van de kaderbrief zijn de coalitieonderhandelingen gevoerd. De beleidsambities worden hierdoor niet in de kaderbrief maar in de begroting verwerkt. De besluitvorming over de financiële gevolgen van de beleidsambities volgt ook bij de begroting. We volgen hiermee de kaders van de gemeentelijke financiële verordening. Hierdoor wordt deze kaderbrief niet ter besluitvorming, maar ter informatie en bespreking, aan uw raad gestuurd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Waddingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Kaderbrief 2027

Colofon

Uitgave Gemeente Voorschoten

Inlichting: gemeente@voorschoten.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Startpunt.....	5
3 Samenvatting Kaderbrief 2027	6
4 Ontwikkelingen Kaderbrief 2027	8
A. Autonome ontwikkelingen	8
B. Loon-/ prijsbijstellingen	11
C. Algemene uitkering	12
D. Gemeenschappelijke regelingen.....	13
E. Actualisatie kapitaallasten	14
F. Ombuigingen	15
G. Investeringsplanning.....	16
5 Bijlagen.....	17
5.1 Bijlage 1: Investeringsplanning	17
5.2 Bijlage 2: Toelichting investeringsplanning	22
5.3 Bijlage 3: Verlengd meerjarenbeeld	23

1 Inleiding

In de kaderbrief 2027 schetsen we de actuele financiële situatie van de gemeente Voorschoten voor de komende jaren. Omdat we deze kaderbrief in een verkiezingsjaar hebben opgesteld, is deze beleidsneutraal. Op basis van deze kaderbrief stellen we in de komende maanden de programmabegroting 2027 op.

Deze kaderbrief bestrijkt de periode 2027 tot en met 2030. Voor de komende vier jaar laat deze kaderbrief een financieel beeld zien op basis waarvan we kunnen toewerken naar een sluitend structureel begrotingssaldo in 2027. Daarbij wordt zichtbaar dat de begroting zich ontwikkelt van een aanvankelijk positief saldo naar meer beperkte financiële ruimte in de jaren daarna. Dit vraagt om aandacht, maar past ook binnen het beeld dat veel gemeenten momenteel laten zien.

Voorschoten heeft een omvangrijke investeringsopgave. Deze investeringen zijn gericht op het op peil houden en verbeteren van de voorzieningen en de leefomgeving in Voorschoten en dragen bij aan de toekomstbestendigheid van de gemeente. Deze investeringen brengen hogere kapitaallasten met zich mee wat vraagt om een zorgvuldige afweging van tempo en prioritering.

De ontwikkeling van de financiële positie wordt in belangrijke mate beïnvloed door een grote investeringsopgave in combinatie met een stijgende rente in de eerste jaren. Dit effect wordt versterkt doordat de toezichthouder heeft bepaald dat de afslag van 30% op de investeringsplanning niet meer is toegestaan vanaf de begroting 2027. Om dit laatste effect te dempen is er binnen de investeringsplanning getemporeerd.

Een deel van de gemeentelijke uitgaven ligt vast of is beperkt beïnvloedbaar, bijvoorbeeld door bestaande afspraken en samenwerkingen. Dit betekent dat de ruimte om op korte termijn bij te sturen beperkt is. Binnen die ruimte wordt gekeken naar mogelijkheden om de begroting in balans te houden. In deze kaderbrief zijn ombuigingen opgenomen die bijdragen aan het behoud van een financieel evenwicht. Een deel daarvan wordt verder uitgewerkt in de begroting. Dit biedt de ruimte om deze maatregelen zorgvuldig en in samenhang met de beleidskeuzes van de nieuwe coalitie vorm te geven en af te wegen.

Net als voor het jaar 2026 is in deze kaderbrief, bij wijze van uitzondering, het verlengd meerjarenbeeld in bijlage 3 opgenomen. Deze langere termijn doorkijk is een prognose en is uitsluitend indicatief.

Zoals gebruikelijk bij een meerjarenperspectief zijn er onzekerheden die het financieel beeld kunnen beïnvloeden. Ontwikkelingen in het gemeentefonds, de rente en de inflatie spelen hierbij een rol. Deze onzekerheden worden gevolgd en, waar nodig, betrokken bij de verdere uitwerking van de begroting.

2 Startpunt

	2027	2028	2029	2030
Primair begrotingssaldo (begroting 2026)	813	1.216	1.937	1.674
Begrotingswijzigingen				
Amendementen begroting 2026-2029	-316	-193	-506	-30
BW 1 Nota van Wijzigingen 2026	-242	-252	-396	-471
Startpunt Kaderbrief 2027	255	771	1.035	1.172

Bedragen x € 1.000

Een nadelig saldo is aangegeven met een -, een voordelig saldo met een +.

De tabel laat zien hoe het startsaldo van de kaderbrief is opgebouwd. Dit startsaldo is gebaseerd op de programmabegroting 2026 (zoals vastgesteld in november 2025) en latere besluiten van de raad.

- Amendementen begroting 2026-2029
Bij vaststelling van de programmabegroting 2026, zijn de verschillende amendementen met financiële consequenties in de jaarschijven 2027 en verder aangenomen. Dit betrof amendement 373 over de lokale economie en amendement 374 waarmee stortingen in de bestemmingsreserve Zwembad en Sporthal worden geraamd.
- Begrotingswijziging 1, Nota van wijziging 2026
De Nota van wijziging 2026 bevatte het effect van de bijstelling van de gebundelde uitkering en van de septembercirculaire 2025.

De begrotingswijzigingen 2, 3 en 4, met betrekking tot de overhevelingen uit 2025 bij de najaarsnota, het zwembad en de aankoop van de Kruispuntkerk hadden geen effect op 2027 en verder, en zijn daarom niet zichtbaar in bovenstaande tabel.

3 Samenvatting Kaderbrief 2027

	2027	2028	2029	2030
Startsaldo Kaderbrief 2027	255	771	1.035	1.172
Mutaties Kaderbrief 2027				
A. Autonome ontwikkelingen	-331	-812	-220	-469
B. Loon-/prijsbijstellingen	-1.453	-1.628	-1.628	-1.628
C. Algemene uitkering	1.150	512	561	1.150
D. Gemeenschappelijke regelingen	-191	-203	-209	-227
E. Actualisatie kapitaallasten	38	-303	-294	-174
F. Ombuigingen	0	350	1.187	1.187
G. Investerings	0	0	-1.173	-1.158
Eindsaldo Kaderbrief 2027	-532	-1.314	-741	-147

Bedragen x € 1.000

Een nadelig saldo is aangegeven met een -, een voordelig saldo met een +.

In bovenstaand overzicht staan alle wijzigingen (mutaties) per categorie samengevat, met het eindsaldo na die mutaties. Hoe we het startsaldo hebben berekend, leest u in hoofdstuk 3 *Startpunt*. We lichten de mutaties hierna per categorie toe in hoofdstuk 5 *Ontwikkelingen Kaderbrief 2027*.

Structureel begrotingssaldo

Het eindsaldo in de tabel is het begrotingssaldo inclusief mutaties in reserves. We corrigeren het begrotingssaldo voor incidentele posten om te komen tot het structureel begrotingssaldo. Dat laat zien of de gemeente de structurele uitgaven kan betalen uit structurele inkomsten. Dat staat in deze tabel:

	2027	2028	2029	2030
Eindsaldo Kaderbrief 2027	-532	-1.314	-741	-147
Incidentele posten	-486	-253	-476	0
Prognose structureel begrotingssaldo	-46	-1.061	-265	-147

Bedragen x € 1.000

Een nadelig saldo is aangegeven met een -, een voordelig saldo met een +.

Doorrekening financiële kengetallen

De financiële kengetallen rekenen we door bij het opstellen van de programmabegroting en de jaarstukken. Om bij deze kaderbrief een indicatie te geven hebben we zo goed mogelijk aansluiting gezocht bij de systematiek en berekeningswijze zoals die ook bij de begroting wordt toegepast. Tegelijkertijd moet worden benadrukt dat de kwaliteit, volledigheid en mate van zekerheid die normaliter bij de begroting wordt nagestreefd, in deze fase nog niet kan worden bereikt. De uitkomsten moeten daarom worden beschouwd als indicatief en richtinggevend, en niet als een definitieve of volledig onderbouwde prognose.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen aan, en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Op basis van de investeringsplanning die nu voorligt (zie bijlage 1) ontwikkelt de netto schuldquote zich als volgt:

	2027	2028	2029	2030
Grenswaarde netto schuldquote	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%
Netto schuldquote na kaderbrief	82,2%	109,1%	125,5%	148,5%
Ruimte onder grenswaarde	47,8%	20,9%	4,5%	-18,5%

Een netto schuldquote van boven de 130% betekent dat deze boven de vastgestelde grenswaarde uitstijgt. De financiële gezondheid van de gemeente is niet alleen af te leiden van de netto schuldquote, maar is afhankelijk van veel verschillende factoren. Voor Voorschoten betekent een hoge netto schuldquote dat de gemeente gevoelig is voor stijgende rentestanden. Bij herfinanciering van leningen is een hogere rente van grotere invloed op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote kan dus een indicator zijn voor een (toekomstige) niet sluitende begroting.

De netto schuldquote wordt door de provincie niet meegenomen als toetsingscriterium. De provincie toetst alleen op structureel en reëel evenwicht, ten aanzien van de netto schuldquote wordt wel geadviseerd en er wordt gewaarschuwd voor de risico's. De netto schuldquote zal echter geen criterium zijn bij het al dan niet toekennen van preventief toezicht.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. In de tabel geven we de verwachte solvabiliteitsratio weer. Te zien is dat de gemeente in 2027 24,3% van het gemeentelijk bezit met eigen vermogen financiert.

	2027	2028	2029	2030
Grenswaarde solvabiliteit	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Solvabiliteit na kaderbrief	24,3%	21,3%	19,3%	16,9%
Ruimte onder grenswaarde	4,3%	1,3%	-0,7%	-3,1%

Een dalende solvabiliteitsratio geeft aan dat de vermogensbuffer om tegenvallers op te vangen afneemt.

4 Ontwikkelingen Kaderbrief 2027

A. Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen waar de gemeente geen directe invloed op heeft, bijvoorbeeld doordat ze een direct gevolg zijn van regelgeving van de Rijksoverheid. In de volgende tabel vatten we de autonome ontwikkelingen samen, en onder de tabel lichten we ze toe.

A. Autonome ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
A01. Jeugdzorg	824	824	824	824
A02. Uitvoeringskosten Wmo	70	70	70	70
A03. Lagere energiekosten verlichting door verduurzaming	50	50	50	50
A04. Combineren markttoezicht en afvalhandhaving	23	23	23	23
A05. Prognose rentelasten	-667	-1.259	-756	-1.005
A06. Uitvoeringskosten werk en inkomen (W&I)	-145	-145	-145	-145
A07. Bijdrage Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)	-50	-50	-50	-50
A08. Exploitatiebijdrage binnensportlocaties	-50	-50	-50	-50
A09. Verkiezingen	-45	-45	-45	-45
A10. Actualisatie dividendraming	-28	-28	-28	-28
A11. Verzekering en onderhoud tractie	-27	-27	-27	-27
A12. Nieuwe laptops gemeenteraad	-27	-27	-27	-27
A13. Werving	-25	-25	-25	-25
A14. Digitalisering burgerzaken en Archiefwet 2027	-20	-20	-20	-20
A15. Ondersteuning bij Schipholdossier	-15	-15	-15	-15
A16. Integrale beheervisie en -strategie	-150	-50	0	0
A17. Ruimtelijke Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijventerreinen (ROM-B)	-50	-40	0	0
A18. Voorziening pensioenen	2	2	2	2
A19. Opvang ontheemden Oekraïne	0	0	0	0
A20. Actualisatie grondexploitatie	0	0	0	0
Totaal	-331	-812	-220	-469

Toelichting

A01. Jeugdzorg

Op basis van de realisatie 2025 en de ontwikkeling 2026 worden de lasten voor jeugdzorg bijgesteld. Het positieve effect komt voornamelijk door aanpassing van de regionaal toegepaste verdeelsystematiek. Het effect is exclusief de prijsindexatie naar 2027.

A02. Uitvoeringskosten Wmo

In verband met de overgang naar een nieuw cliëntvolgsysteem per 1 januari 2026 komt de bijdrage aan een externe leverancier te vervallen, wat leidt tot een financieel voordeel.

A03. Lagere energiekosten verlichting door verduurzaming

In 2026 wordt de verduurzaming van de openbare verlichting doorgezet. Hierdoor dalen de energielasten.

A04. Combineren markttoezicht en afvalhandhaving

We gaan de functies van markttoezicht en afvalhandhaving combineren. Hierdoor ontstaat één duidelijk aanspreekpunt in de uitvoering en ontstaat er een efficiencyvoordeel.

A05. Prognose rentelasten

De verwachte rentelasten zijn bijgesteld op basis van drie ontwikkelingen. Ten eerste leidt de bijgestelde investeringsplanning tot een toenemende financieringsbehoefte. Ten tweede blijkt de rente te zijn gestegen sinds de programmabegroting 2026. Ten derde mag er geen afslag van 30% meer op de investeringsplanning worden toegepast. Dit is ook van invloed op de verwachte rentelasten. Samen leiden deze ontwikkelingen tot hogere verwachte rentelasten.

A06. Uitvoeringskosten werk en inkomen (W&I)

Het vastgestelde jaarplan 2026 voor dienstverlening W&I leidt meerjarig tot een extra last van door een nadelig effect van de verdeelsleutel voor Voorschoten.

A07. Bijdrage Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)

De afgelopen jaren is het budget voor de bijdrage aan de VNG te weinig bijgesteld. Hierdoor loopt dit uit de pas met de huidige bijdrage. Met deze wijziging wordt het budget op niveau van de contributie van 2026 gebracht.

A08. Exploitatiebijdrage binnensportlocaties

Door de hogere energielasten vanwege een nieuw energiecontract, de hogere afname van water en stijgende personeelslasten bij het zwembad stijgt de exploitatiebijdrage aan Sportfondsen. Dit leidt per saldo tot hogere kosten voor de binnensportlocaties.

A09. Verkiezingen

De afgelopen jaren bleek dat het huidig budget voor het organiseren van reguliere verkiezingen niet toereikend is. Daarom wordt dit budget structureel bijgesteld.

A10. Actualisatie dividendraming

Op basis van de jaarrekeningen 2025 van de BNG Bank en Alliander stellen we de gemeentelijke raming van het te ontvangen dividend bij. We gebruiken het laatst gerealiseerde dividend als uitgangspunt.

A11. Verzekering en onderhoud tractie

De verzekeringspremies voor tractie (wagenpark en werkmaterieel) van de gemeente stijgen structureel. Aan de ene kant wordt dit veroorzaakt door een verhoging van de premies door de verzekeraar, doordat er meer aanspraak op wordt gemaakt. Daarnaast worden de nieuwe tractiemiddelen steeds duurder in aanschaf en dat zorgt ook voor een stijging van de verzekeringskosten. Verder is een stijging van de onderhoudskosten waarneembaar, veroorzaakt door technische doorontwikkeling en het elektrificeren van een deel van de voertuigen. Deze onderhoudswerkzaamheden vergen onderhoud van gespecialiseerde bedrijven.

A12. Nieuwe laptops gemeenteraad

De investering in nieuwe laptops voor de gemeenteraad brengt aanvullende kosten met zich mee.

A13. Werving

De wervingskosten zijn toegenomen door de huidige situatie op de arbeidsmarkt. De krapte maakt het moeilijker om geschikt personeel te vinden. Hierdoor zijn extra inspanningen en dus hogere kosten noodzakelijk.

A14. Digitalisering burgerzaken en Archiefwet 2027

De huidige digitale systemen van de afdeling Klant Contact Centrum/ Burgerzaken zijn onvoldoende uitgerust om aan de nieuwe Archiefwet te voldoen. Daarom richten we begin 2026 een nieuwe applicatie in, om documenten te archiveren volgens de nieuwe wetgeving. Dit houdt onder meer in dat we de bewaartermijn aanpassen naar tien jaar.

A15. Ondersteuning bij Schipholdossier

In vervolg op amendement 367 en het Actieplan Geluid heeft de ODWH opdracht gekregen Voorschoten met ingang van 1 april 2026 te ondersteunen in het Schipholdossier. De ODWH vertegenwoordigt Voorschoten in regionale overleggen en heeft vanwege de inhoudelijke deskundigheid een adviesrol met betrekking tot Schiphol.

A16. Integrale beheervisie en -strategie

Voor de periode 2023-2026 heeft de gemeente verschillende beheerplannen vastgesteld. Er zijn echter nog geen nieuwe beheerplannen opgesteld voor 2027 en volgende jaren. Er moet eerst een integrale beheervisie en -strategie van de fysieke leefomgeving worden opgesteld. Door het opstellen van een beheervisie en -strategie fysieke leefomgeving moet duidelijk worden hoe er invulling wordt gegeven aan de afspraken met de gemeenteraad. Het opgenomen budget betreft het opstellen van de beheerstrategie en is nog exclusief de structurele uitvoeringskosten.

A17. Ruimtelijke Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijventerreinen (ROM-B)

Binnen de Key Region Leiden wordt momenteel onderzocht of er een ROM-B kan worden opgericht. De uitwerking van verschillende businesscases vraagt om een financiële bijdrage in de periode 2026-2028.

A18. Voorziening pensioenen

De pensioenen van wethouders vallen momenteel onder de APPA. In dat kader heeft de gemeente een voorziening voor de pensioenverplichtingen voor (oud) wethouders. Met de Wet toekomst Pensioen (WTP) verandert dit, en worden deze pensioenen ondergebracht bij het ABP. De voorziening kan hierdoor vrijvallen, wat leidt tot een voordeel. Hier staat een nadeel voor de overdracht tegenover. Per saldo is dit neutraal. Daarnaast staat er structureel een minimale dotatie aan de voorziening geraamd. Deze kan komen te vervallen, wat leidt tot een voordeel.

A19. Opvang ontheemden Oekraïne

De gemeente vangt ontheemden uit Oekraïne op, betaalt leefgeld aan personen die in gemeentelijke locaties en bij particuliere verblijven en int de eigen bijdragen. Het Rijk vergoedt de lasten met normbedragen per opvangplek en de werkelijke kosten van de gemeente, minus de geïnde eigen bijdragen van de bewoners van gemeentelijke accommodaties. De bijbehorende baten en lasten begroten wij op € 1,7 miljoen, per saldo is dit neutraal.

A20. Actualisatie grondexploitatie

De grondexploitatie Duivenvoordecorridor is per 1 januari 2026 geactualiseerd en bij de jaarstukken 2025 gepresenteerd. De actualisatie heeft invloed op de ramingen over 2026, 2027 en 2028. De baten en lasten worden verrekend met de boekwaarde (beiden een mutatie van € 4,5 mln. in 2027, per saldo nihil) en de rentebijbeschrijving op de voorziening (op contante waarde gewaardeerd) wordt zoals gebruikelijk gedekt door de concernreserve.

B. Loon- / prijsbijstellingen

B. Loon- / prijsbijstellingen	2027	2028	2029	2030
B1. Cao gemeenten	-517	-689	-689	-689
B2. Opleidingskosten 1,6% van de loonsom	-13	-16	-16	-16
B3. Cao politieke ambtsdragers en bestuurders	-63	-63	-63	-63
B4. Algemene indexatie	-680	-680	-680	-680
B5. Indexatie Wmo 2027	-177	-177	-177	-177
B6. Indexatie jeugd 2027	-267	-267	-267	-267
B7. Indexatie lokale heffingen	264	264	264	264
Totaal	-1.453	-1.628	-1.628	-1.628

Toelichting

B1. Cao gemeenten

Op basis van het Centraal economisch plan (CEP) 2026, uitgaande van de cao-loon bedrijven, wordt een indexatie van 3,4% toegepast. Omdat de huidige cao afloopt per 31 maart 2027, leidt de indexatie in 2028 en verder tot een groter nadelig effect dan in 2027.

B2. Opleidingskosten 1,6% van de loonsom

Bij de kadernota 2026 is het uitgangspunt aangegeven om de opleidingskosten de ramen op 1,6% van de loonsom. De cao heeft effect op de loonsom, op basis hiervan wordt ook het budget voor opleidingen bijgesteld.

B3. Cao politieke ambtsdragers en bestuurders

We stellen de stelpost voor de salarissen voor de gemeenteraad en het college bij. De indexatie over 2026 bleek hoger dan verwacht, daarnaast wordt voor 2027 uitgegaan van een indexatie van 3,4%.

B4. Algemene indexatie

In de kaderbrief verschuiven we het prijspeil van 2026 naar 2027. Dit gebeurt grotendeels op basis van de prijs bruto binnenlands product (pbbp) uit de macro-economische verkenningen van 2026. Deze bedraagt voor jaarschijf 2027 2,5%. Voor leerlingenvervoer hanteren we een aparte index, die we inschatten op 4,5%. Ook de indexatie van verschillende DVO's en samenwerkingsovereenkomsten is hierin opgenomen.

B5. Indexatie Wmo 2027

Op basis van een voorlopige inschatting wordt uitgegaan van een prijsindexatie van 4,5% voor Wmo.

B6. Indexatie jeugd 2027

Op basis van een voorlopige inschatting wordt uitgegaan van een prijsindexatie van 4,5% voor jeugdzorg.

B7. Indexatie lokale heffingen

Voor de aanpassing van de belastingen en rechten is hetzelfde percentage toegepast als bij de algemene prijsindexatie (2,5%). Deze post wordt ingezet ter dekking van het structureel saldo van de begroting 2027.

C. Algemene uitkering

C. Algemene uitkering	2027	2028	2029	2030
C1. Annuleren stelpost Van Ark	0	-638	-589	0
C2. Decembercirculaire 2025	0	0	0	0
C3. Verleggen basisjaar	1.150	1.150	1.150	1.150
Totaal	1.150	512	561	1.150

Toelichting

C1. Annuleren stelpost Van Ark

Bij de Kadernota 2026 is amendement 347 aangenomen. Naar aanleiding hiervan is een stelpost voor een aanvullende rijksbijdrage opgenomen in 2028 en 2029. Zoals vermeld bij de begroting acht de provincie de stelpost niet reëel. Deze halen we daarom uit de begroting.

C2. Decembercirculaire 2025

In informatiebrief 5 van 20 januari 2026 is het financieel effect van de Decembercirculaire 2025 uitgelegd. Het effect op 2027 verwerken we hier maar is praktisch nihil.

C3. Verleggen basisjaar

In de meicirculaire, die na het opstellen van de kadernota verschijnt, actualiseert het Rijk de omvang van het Gemeentefonds onder andere voor de inflatie op basis van de loon- en prijsindexen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. Dit noemen we het verschuiven van het basisjaar. Hierdoor kan de gemeente rekenen op € 1.150.000 aan extra inkomsten.

D. Gemeenschappelijke regelingen

D. Gemeenschappelijke regelingen	2027	2028	2029	2030
D1. Holland Rijnland	-1	-1	-1	-1
D2. Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	6	-1	-1	-1
D3. Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)	-98	-98	-98	-98
D4. Serviceorganisatie Zorg	8	8	8	8
D5. Hecht	-108	-108	-108	-108
D6. Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	5	0	-6	-24
D7. Stichting Rijk	-3	-3	-3	-3
Totaal	-191	-203	-209	-227

Toelichting

D1. Holland Rijnland

De bijdrage aan Holland Rijnland wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D2. Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De bijdrage aan de BSGR wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D3. Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

De bijdrage aan de VRHM wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D4. Serviceorganisatie Zorg

De bijdrage aan de Serviceorganisatie Zorg wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D5. Hecht

De bijdrage aan Hecht wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D6. Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)

De bijdrage aan de ODWH wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

D7. Stichting Rijk

De bijdrage aan Stichting Rijk wordt bijgesteld op basis van de conceptbegroting 2027.

E. Actualisatie kapitaallasten

E. Actualisatie kapitaallasten	2027	2028	2029	2030
E1. Actualisatie kapitaallasten	338	114	298	557
E2. Bijstelling baten gesloten systemen door actualisatie investeringsplanning	155	218	224	264
E3. Annuleren stelpost onderuitputting kapitaallasten	-455	-635	-816	-995
Totaal	38	-303	-294	-174

Toelichting

E1. Actualisatie kapitaallasten

Op basis van de geactualiseerde investeringsplanning zijn de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) opnieuw berekend. Deze wijziging betreft de actualisatie van reeds genomen investeringsbesluiten, inclusief fasering, en enkele nieuwe investeringen, zoals de vervanging van bruggen aan de Grieglaan en werkzaamheden aan beschoeiingen. In bijlage 1 is de investeringsplanning opgenomen; in bijlage 2 wordt deze nader toegelicht. De actualisatie leidt in alle jaren tot een voordelig effect. Het effect van het sportcomplex en de Zilverfabriek zijn apart opgenomen bij onderdeel G. Investeringsplanning.

E2. Bijstelling baten gesloten systemen door actualisatie investeringsplanning

Als gevolg van de geactualiseerde investeringsplanning zijn de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) herberekend. Een deel van deze lasten wordt gedekt door hogere opbrengsten binnen de taakvelden afval, riolering en begraven. Dit hangt samen met het gesloten systeem dat hiervoor geldt, waarbij wordt uitgegaan van kostendekkendheid: een stijging van de lasten leidt daarmee tot een overeenkomstige stijging van de baten.

E3. Annuleren stelpost onderuitputting kapitaallasten

Sinds de begroting 2025 bevat de Voorschotense begroting een stelpost voor onderuitputting van kapitaallasten. Hierbij wordt een korting van 30% op de investeringsplanning toegepast, wat resulteert in lagere afschrijvings- en rentelasten. In mei 2026 is vanuit de financiële toezichthouder aangegeven dat deze werkwijze niet langer is toegestaan. Met deze mutatie wordt de stelpost uit de begroting verwijderd.

F. Ombuigingen

F. Ombuigingen	2027	2028	2029	2030
F1. Besparing bedrijfsvoering	0	0	500	500
F2. Besparing Zilverfabriek	0	350	687	687
Totaal	0	350	1.187	1.187

Toelichting

F1. Besparing bedrijfsvoering

We zijn erin geslaagd om het langdurig ziekteverzuim terug te dringen, waardoor we minder afhankelijk zijn van relatief dure externe inhuur. Daarom achten we een structurele besparing op de organisatie van € 500.000 realistisch.

F2. Besparing Zilverfabriek

Conform het raadsvoorstel over de aankoop en renovatie van de Zilverfabriek wordt een besparing verwerkt in de begroting.

G. Investeringsen

G. Investeringsen	2027	2028	2029	2030
G1. Sportcentrum 't Wedde	0	0	0	0
G2. Aankoop Zilverfabriek	0	0	-1.173	-1.158
Totaal	0	0	-1.173	-1.158

Toelichting

G1. Sportcentrum 't Wedde

Na de bouw van het zwembad en de sporthal nemen de kosten voor de exploitatie toe. Op basis van de cijfers uit het raadsvoorstel van december 2025 zijn in deze mutatie de gesaldeerde meerkosten opgenomen.

G2. Aankoop Zilverfabriek

De aankoop en renovatie van de Zilverfabriek leidt tot hogere afschrijvings- en rentelasten. Deze zijn opgenomen conform het raadsbesluit van 4 juni 2026.

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Investeringsplanning

Onderstaande tabel laat de investeringsplanning 2027-2035 zien zoals die als uitgangspunt is gebruikt bij het opstellen en doorrekenen van deze Kaderbrief 2027.

Omschrijving investering	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
NIEUW Brug Grieglaan 5-7	60								
NIEUW Voorwatering	160								
Grieglaan		40							
Zwaluwweg	350								
Tuinderspad				350					
Grieglaan (Fortgenschool)			80						
Debussylaan	60								
NIEUW Wijngaardenlaan	65								
Juliana van Stolberglaan					690				
Pr. Mauritslaan								530	
Pr. Marijkelaan - L. de Colignylaan								530	
Geluidsscherm Burg. Van der Hoevenlaan							660		
Totaal bruggen / civieltechnische kunstwerken	695	40	80	350	690	-	660	1.060	-
Vervanging wegen - Adegeest fase 2	112								
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	660								
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	258								
Vervanging wegen - Adegeest fase 4	230								
Admiraal de Ruytersingel, vervanging asfalt			499						

Omschrijving investering	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Vervanging wegen o.b.v. beheerplan 2028 - 2040		400	409	976	976	976	976	976	976
Totaal wegen	1.260	400	908	976	976	976	976	976	976
Vervangingsinvesteringen OVL	77								
Gemiddeld bedrag jaarschijf (2028-2034)		100	100	100	100	100	100	100	100
Totaal Investerings Openbare verlichting	77	100	100	100	100	100	100	100	100
Fietsveiligheid div. Leidseweg	78								
Verkeersveiligheid Mozartlaan (motie 336)	360								
Velostrada	250								
Totaal verkeersmaatregelen / -inrichting	688	-	-	-	-	-	-	-	-
NIEUW Kruispuntkerk	2.850								
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Treubplein (fase 1)		829							
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Voorstraat (fase 1)	130	1.390							
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Kruispuntkerkplein (fase 2)	150	470							
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Schoolstraat (fase 2)		560	500						
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel kerkplein Dorpstraat (fase 2)		25	180						
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Aanlooproutes (fase 3)		10	20	590					
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Deltaplein (fase 3)		20	560						
Ontwikkelvisie centrum, onderdeel Gemeentehuis (fase 4)			290						
Fortgensschool (voorbereidingskrediet)	322								
Fortgensschool	274		1.580	3.652					
NIEUW IKC				2.841					
Nutsbasisschool				100	2.775	2.775			

Omschrijving investering	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
RKbs Emmaus				100	2.755	2.755			
Vervangen 8 banen Forescate - onderlaag (nav sportaccommodatiebeleid)	40								
Vervangen 8 banen Forescate - toplaag (nav sportaccommodatiebeleid)	389								
Honk- en softbal (nav sportaccommodatiebeleid)	231	289							
Honk- en softbal (nav sportaccommodatiebeleid)	118	147							
Hockey (nav sportaccommodatiebeleid)	362								
Handbal (nav sportaccommodatiebeleid)	116								
Voetbal (nav sportaccommodatiebeleid)		406							
Voetbal (nav sportaccommodatiebeleid) 3x toplaag veld 1,2,3			406	376	376				
Hockey (nav sportaccommodatiebeleid) 3 toplaag			497	994					
Tennis Adegeest (nav sportaccommodatiebeleid) 6 roodzand velden				324					
NIEUW Sporthal (n.a.v. sportaccommodatiebeleid € 8 mln.) (incl. ophoging conform sporthal standaard, besluit zwembad- sporthal)			9.332	9.332					
NIEUW Zilverfabriek	9.851	3.284							
Totaal vastgoed	14.832	7.429	13.365	18.309	5.905	5.530	-	-	-
Zoutstrooier B		24							
Totaal tractie - buiten gesloten systeem	-	24	-	-	-	-	-	-	-
Totale investeringen buiten gesloten systeem	17.551	7.993	14.454	19.735	7.671	6.606	1.736	2.136	1.076
Riolering Adegeest fase 2	1.289								
Riolering Adegeest fase 3	3.717								
Riolering Adegeest fase 4	3.582								
Totaal IWKP - Adegeest	8.588	-	-	-	-	-	-	-	-
Persleiding Raadhuislaan/Korte Vliet (Noord)		5.825	400						

Omschrijving investering	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Totaal IWKP - Centrale persleiding	-	5.825	400	-	-	-	-	-	-
Ringleiding Noord Hofland	275			4.200	2.100				
Totaal IWKP - Noord Hofland	275	-	-	4.200	2.100	-	-	-	-
Riolering - n.n.t.b. 2029-2040			2.000			4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal IWKP - Overige projecten	-	-	2.000	-	-	4.000	4.000	4.000	4.000
Klimaatadaptieve maatregelen (2025)	291								
Klimaatadaptieve maatregelen (2026)	347								
Klimaatadaptieve maatregelen (2027)	90								
Klimaatadaptieve maatregelen n.n.t.b. (2029-2040)			100	200	200	200	200	200	200
Totaal IWKP - Klimaatadaptieve Maatregelen	728	-	100	200	200	200	200	200	200
Investeringskrediet t.b.v. relinen/renovatie	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Totaal IWKP - Relinen / Renovatie	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Waterbouwkundige kunstwerken - Beschoeiing gedenkpark Rosenburgh	100								
NIEUW Waterbouwkundige kunstwerken - Beschoeiing Overig	200								
2023: Waterbouwkundige kunstw. Adegeest	-								
Waterbouwkundige kunstwerken - Adegeest fase 2	150								
Waterbouwkundige kunstwerken - Adegeest fase 3	150								
Waterbouwkundige kunstwerken - Adegeest fase 4	150								
Waterbouwkundige kunstwerken n.n.t.b. (2028-2040)		150	150	150	150	150	150	150	150
Totaal IWKP - Waterbouwkundige kunstwerken	750	150	150	150	150	150	150	150	150
Totaal IWKP (Riolering + Waterbouwkundige kunstwerken)	10.840	6.475	3.150	5.050	2.950	4.850	4.850	4.850	4.850
Ondergrondse - / Bovengrondse Containers	100	250	250	250	250	100	250	250	250
Totaal Afval	100	250	250	250	250	100	250	250	250

Omschrijving investering	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Transporter T5 (1)	70								
Transporter T5 (2)	70								
Strooier (nav tractie beheerplan 2024-2028)	50								
Zijlader (nav tractie beheerplan 2024-2028)	350								
Container/kraan opbouw (nav tractie beheerplan 2024-2028)		400							
Totaal Tractie gesloten systeem	540	400	-	-	-	-	-	-	-
Aula gedenkpark Rosenburgh	97	1.210							
Uitvoeringsfase 1 gedenkpark Rosenburgh	411								
Totaal Begraven gesloten systeem	508	1.210	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Investerings binnen gesloten systeem	11.989	8.335	3.400	5.300	3.200	4.950	5.100	5.100	5.100
Totaal Investerings buiten en binnen gesloten systeem	29.540	16.328	17.854	25.035	10.871	11.556	6.836	7.236	6.176

Bedragen x € 1.000

5.2 Bijlage 2: Toelichting investeringsplanning

De investeringsplanning is ten opzichte van het beeld bij de programmabegroting 2026 op meerdere punten bijgesteld. De belangrijkste wijzigingen lichten we hieronder toe.

- Er zijn een aantal investeringen toegevoegd: de aankoop en verbouw van de Kruispuntkerk en de Zilverfabriek, de bouw van een nieuw sportcomplex en naar aanleiding van amendement 384 de bouw van een integraal kind centrum (IKC) bij de Fortgensschool. Dit geldt ook voor bruggen aan de Grieglaan 5-7 en bij de Voorwatering. Ten slotte blijkt het noodzakelijk om de beschoeiingen op diverse plekken in de gemeente aan te pakken. Dit was tot nu toe niet eerder in beeld, en ook niet in de beheerplannen opgenomen.
- Meerdere investeringen zijn getemporiseerd, zoals:
 - De Fortgensschool. Deze is verschoven naar 2029-2030, inclusief het IKC. De investeringen in de Nutsschool en de Emmausschool zijn hierdoor ook opgeschoven.
 - De ontwikkelvisie centrum. De eerste onderdelen staan nu gepland in 2027, en de overige onderdelen lopen door tot en met 2030.
 - Conform de huidige planning vangt de realisatie van het nieuwe sportcentrum effectief aan in 2029 en wordt de oplevering voorzien medio 2030.
 - Enkele onderdelen van het sportaccommodatiebeleid.
 - De persleiding aan de Raadhuislane/Korte Vliet stond gepland in 2027, maar is verplaatst naar 2028/2029.
 - De ringleiding Noord-Hofland stond gepland voor 2029/2030, maar is een jaar opgeschoven en het zwaartepunt komt meer in 2030 te liggen. De aansluiting met de verduurzamingsopgave blijft behouden.
- Overige riolering
 - Twee nog nader te bepalen rioleringsprojecten in de periode 2030/2031 zijn komen te vervallen, omdat het op basis van de capaciteit van de gemeente niet realistisch is om meerdere grote rioleringsprojecten gelijktijdig op te pakken.
 - De investeringskredieten voor relinen/renovatie van het riool zijn vanaf 2027 met 50% naar beneden bijgesteld tot € 500.000 per jaar.
- Gedenkpark Rosenburgh
 - Door aangepast btw-advies (we gaan nu uit van een kostprijsverhogend effect van 21%) zijn de investeringsbedragen van de aula en uitvoeringsfase 1 naar boven bijgesteld.
- Vooruitlopend op de actualisatie van het beheerplan civieltechnische kunstwerken zijn de investeringsbedragen van diverse bruggen naar beneden bijgesteld.

De wijzigingen in de investeringsplanning hebben tot gevolg dat vastgestelde beheerplannen en kaders (zoals het IWKP en het sportaccommodatiebeleid) zijn losgelaten en zullen moeten worden herijkt.

Een aantal mogelijke investeringen zijn niet opgenomen in de investeringsplanning en daarom ook niet betrokken in de doorrekening zoals die uit de Kaderbrief 2027 blijkt. Hierover zijn nog geen raadsbesluiten genomen. Dit zijn:

- Nieuwe gymzaal (vervanging van De Vliethorst)
- Nieuwe gemeentewerf aan de Hofweg
- Investerings voortkomend uit de warmtetransitie
- Bibliotheek aan de Leidseweg 25

5.3 Bijlage 3: Verlengd meerjarenbeeld

Zoals ook in een memo behorend bij de stukken van de Zilverfabriek is geschetst, hebben we hieronder een indicatie van het verlengd meerjarenbeeld opgenomen. Dezelfde posten die in de Kaderbrief staan dienen als uitgangspunt, net als de investeringsplanning zoals we die eerder schetsten.

	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Begrotingssaldo programmabegroting 2026	791	86	-355	-512	-542	-542
Amendementen	-30	-30	-30	-30	-30	-30
BW 1 Nota van wijzigingen	-471	-471	-471	-471	-471	-471
BW 2 Overhevelingen najaarsnota 2025						
BW 3 Businesscase zwembad en sporthal						
BW 4 Aankoop Kruispuntkerk						
Actueel begrotingssaldo / startpunt kaderbrief	290	-415	-856	-1.013	-1.043	-1.043
Saldo kaderbrief	-1.837	-1.750	-2.243	-2.360	-2.426	-2.714
Actueel begrotingssaldo na kaderbrief	-1.547	-2.165	-3.099	-3.373	-3.469	-3.757
waarvan incidenteel						
Waarvan structureel	-1.547	-2.165	-3.099	-3.373	-3.469	-3.757

Netto schuldquote	157%	168%	173%	179%	184%	180%
Solvabiliteit	15%	14%	12%	10%	8%	7%

Bedragen x € 1.000